

सन २०११ च्या खरीप हंगामात ५० पैशांपेक्षा
कमी पैसेवारी असलेल्या गावांमध्ये टंचाई
परिस्थिती जाहीर करण्याबाबत...

महाराष्ट्र शासन

महसूल व वन विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : एससीवाय २०११/प्र.क्र.३२६/भाग-१/म-७

मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.

दिनांक : १८ जानेवारी, २०१२.

पहा :- १) शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग क्रमांक : एससीवाय २०११/
प्र.क्र.२१९/म-७, दिनांक २८.९.२०११

२) शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग क्रमांक : एससीवाय २०११/
प्र.क्र.२१९/म-७ (१), दिनांक ७.१०.२०११

३) शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग क्रमांक : एससीवाय २०११/
प्र.क्र.२१९/म-७ (२), दिनांक ७.१०.२०११

४) शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग क्रमांक : एससीवाय २०११/
प्र.क्र.२१९/म-७, दिनांक ३ जानेवारी, २०१२.

प्रस्तावना :

सन २०११ च्या पावसाळ्यात राज्यातील काही भागात अपूऱ्या पावसामुळे पिण्याच्या पाण्याची व चाऱ्याची कमतरता जाणवत होती. हे लक्षात घेता शासनाने वरील संदर्भ क्र. १ ते ३ येथील शासन निर्णयान्वये (दि.२८ सप्टेंबर, २०११ व दि. ७ ऑक्टोबर, २०११) खरीप पिकांची हंगामी पैसेवारी, ५० पैशांपेक्षा कमी आढळून आलेल्या गावांमध्ये टंचाई सदृश्य परिस्थिती जाहीर करून पुढील सवलती जाहीर केल्या:-

- महाराष्ट्र ग्रामीण रोजगार हमी योजनेतर्गत आवश्यकतेप्रमाणे कामे सुरु करणे व कोणतीही व्यक्ती रोजगारापासून वंचित राहणार नाही याची दक्षता जिल्हाधिकारी यांनी घेणे.
- पिण्याच्या पाण्याची टंचाई असलेल्या गावांमध्ये टँकर्स, बैलगाड्यां इत्यादी मार्फत पाणी पुरवठा करणे.
- मोठ्या, मध्यम व लघु पाटबंधारे प्रकल्पामध्ये पिण्यासाठी पाणी अग्रहक्काने राखून ठेवणे.
- ज्या गावांतील हंगामी पैसेवारी ५० पैशांपेक्षा कमी जाहीर करण्यात आली आहे, त्या तालुक्यांतील मंडळस्तरावर जास्तीत जास्त एक चारा डेपो उघडणे.

राज्यामधील सर्व विभागांमध्ये जिल्हाधिकाऱ्यांनी खरीप पिकांची अंतिम पैसेवारी जाहीर करण्यात आली आहे. जिल्हाधिकारी यांनी जाहीर केलेल्या अंतिम पैसेवारीप्रमाणे या ६ विभागात एकूण ६,२०१ गावांमध्ये पैसेवारी ५० पैशांपेक्षा कमी आढळून आली आहे. अशा प्रकारे या विभागांमध्ये ५० पैशांपेक्षा कमी पैसेवारी आढळून आलेल्या क्षेत्रांमध्ये टंचाई सदृश्य परिस्थिती जाहीर करणे व त्यानुषंगाने योग्य त्या सवलती देण्याची बाब शासन विचाराधीन होती. सर्व बाबींचा विचार करून शासन पुढीलप्रमाणे निर्णय घेण्यात येत आहे :-

शासन निर्णय :

राज्यातील सन २०११ च्या खरीप हंगामात जिल्हाधिकारी यांनी ५० पैशांपेक्षा कमी पैसेवारी घोषित केलेल्या ६,२०१ गावांमध्ये (परिशिष्ट- अ) टंचाई परिस्थिती जाहीर करण्यात येत आहे.

२. उपरोक्त नमूद केलेल्या गावांमध्ये शासन निर्णय दिनांक २८ सप्टेंबर, २०११ (संदर्भ क्र. १) प्रमाणे देय असलेल्या चार सुविधा उपलब्ध करून देण्यात याव्यात. याशिवाय ह्या गावांना खालीलप्रमाणे ६ अतिरिक्त सुविधा नव्याने उपलब्ध करून देण्यात याव्यात.

i) जमीन महसूलात सूट.

ii) सहकारी कर्जाचे रूपांतरण.

iii) वीज बीलात ३३ $\frac{1}{4}$ % इतकी सूट.

iv) परीक्षा शुल्कात माफी.

v) शेतीशी निगडित कर्जाच्या वसुलीस स्थगिती.

vi) बाधित शेतकऱ्यांची वीज जोडणी थकित बिलामुळे खंडीत न करणे व खंडीत केली असल्यास तात्काळ पुन्हा जोडणे.

३. ज्या गावांची नजर पैसेवारी ५० पैशांपेक्षा कमी होती, मात्र आता अंतिम पैसेवारी ५० पैशांपेक्षा जास्त झालेली आहे, तेथे कोणतीही सवलत येथून पुढे लागू होणार नाही.

४. प्रस्तुत आदेशामधील खरीप गावांची अंतिम पैसेवारी ५० पैसे व त्यापेक्षा कमी आलेली आहे त्या गावांचे नाबनिशीवार ५० पैसे वा त्यापेक्षा कमी पीक पैसेवारी आल्याबाबत सोबतच्या प्रपत्र - ब मधील विहित नमुन्यात जाहीर करावी तसेच या आदेशाला योग्य ती प्रसिद्धी द्यावी.

५. या आदेशान्वये देण्यात येणाऱ्या विविध सवलतीपोटीचा आर्थिक भार संबंधित प्रशासकीय विभागांनी उचलावा व त्यासाठी आवश्यक निधी संबंधित कार्यालयांना उपलब्ध करून द्यावा.

६. हे आदेश वित्त विभागाच्या सहमतीने व त्यांच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.२०/१२/व्यय-९, दिनांक १८.१.२०१२ अन्यथे निर्गमित करण्यात येत आहेत.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(प्रदीप स. इंदुलकर)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन.

सोबत :- परिशिष्ट-अ आणि परिशिष्ट-ब

प्रति,

सर्व विभागीय आयुक्त.

सर्व जिल्हाधिकारी

सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद

कार्यकारी अभियंता (सर्व) जिल्हा परिषद / पाटबंधारे विभाग / सार्वजनिक बांधकाम विभाग

संचालक, भूजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा, पुणे

सदस्य सचिव, महाराष्ट्र पाणीपुरवठा व जलनिस्सारण मंडळ, मुंबई

मुख्य अभियंता, ग्रामीण पाणीपुरवठा / नागरी पाणीपुरवठा

प्रशासक, लाभक्षेत्र विकास प्राधिकरणे, पुणे / परभणी / परळी-वैजनाथ / बीड

आयुक्त, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

प्रधान मुख्य वनसंरक्षक, महाराष्ट्र राज्य, नागपूर

महालेखापाल-१/२ (लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र राज्य, मुंबई / नागपूर

महालेखापाल-१/२ (लेखा परीक्षा) महाराष्ट्र राज्य, मुंबई / नागपूर

मुख्य व्यवस्थापक (पतपुरवठा), बँक ऑफ महाराष्ट्र, १५०१, लोकमंगल, शिवाजीनगर, पुणे-५

महाव्यवस्थापक, राष्ट्रीय कृषि व ग्रामीण विकास बँक, प्रादेशिक कार्यालय, ५४

वेलरली रोड, शिवाजीनगर, पुणे

ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, गारोयो / जलसंधारण

सहकार व वस्त्रोद्योग विभाग (सहकार-कार्या-२ स-५ प्रती)

कृषि व पशुसंवर्धन, दुग्धविकास व मत्स्यवसाय विभाग (कृषि)

वित्त विभाग (व्यय-९)

पाटबंधारे विभाग (लाभक्षेत्रविप्रा)

नियोजन विभाग, रोहयो-६ (५ प्रती)

ऊर्जा विभाग (ऊर्जा-४) (५ प्रती)

शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग (५ प्रती)

पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग (पापू-१४) (५ प्रती)

महासंचालक, माहिती व प्रसिध्दी संचालनालय, मंत्रालय, मुंबई-३२

सर्व मंत्रालयीन विभाग,

कार्यासन अधिकारी, म-३ / म-११ / ल-२ / टि-२ / ब-१ / फ-४, महसूल व वन विभाग

महसूल व वन विभागातील इतर सर्व कार्यासने / म-७ कार्यासन (नियडनस्ती)

शासन निर्णय , महसूल व वन विभाग क्र. एससीवाय- २०११ / प्र.क्र.३२६ /भाग-१/म-७,

दिनांक : १८ जानेवारी, २०१२ चे सहपत्र

परिशिष्ट -अ

खरीप हंगाम २०११- २०१२ ची अंतिम पैसेवारी जाहीर केलेल्या गावांची संख्या

अ.क्र	विभाग	जिल्हा	पैसेवारी जाहीर केलेली गावे (खरीप)	५० पैशापेक्षा कमी पैसेवारी असलेली गावे	५० पैशापेक्षा जास्त पैसेवारी असलेली गावे
१	कोंकण	ठाणे	१८८४	०	१८८४
		रायगड	१८९१	०	१८९१
		रत्नागिरी	१५१९	०	१५१९
		सिंधुदुर्ग	७३५	०	७३५
	एकूण		६०२९	०	६०२९
२	नाशिक	नाशिक	१९६०	५८१	१३७९
		धुळे	६७९	१४७	५२९
		नंदुरबार	८७८	४	८७४
		अळगांव	१५०१	०	१५०१
		अहमदनगर	५८०	४३१	१४९
	एकूण		५५९८	११६३	४४३२
३	औरंगाबाद	औरंगाबाद	७२८	०	७२८
		जालना	५११	०	५११
		परभणी	३४५	०	३४५
		हिंगोली	६०९	०	६०९
		नांदेड	१५७५	०	१५७५
		बीड	७५८	०	७५८
		लातूर	९४३	३४	९०९
		उस्मानाबाद	३६२	०	३६२
	एकूण		५८३१	३४	५७९७
४	पुणे	पुणे	१३७७	०	१३६५
		सातारा	१५३४	२७४	१२२९
		सांगली	६३०	३४०	२९०
		सोलापूर	०	०	०
		कोल्हापूर	१२३३	०	१२११
	एकूण		४७७४	६१४	४०९५
५	नागपूर	नागपूर	१८२३	४९६	१३२७
		बर्धा	१३४५	०	१३४५
		भंडारा	८४७	०	८४७
		गोंदिया	९२३	५०	८७३
		चंद्रपूर	१३९७	०	१३९७
		गडचिरोली	१४६४	१११६	३४८
	एकूण		७७९९	१६६२	६१३७
६	अमरावती	अमरावती	१९८५	१९८१	०
		अकोला	१००९	०	९९७
		यवतमाळ	२१४५	०	२०४५
		बुलढाणा	१४१९	७४७	६७२
		वाशिम	७९३	०	७९३
	एकूण		७३५१	२७२८	४५०७
एकूणात एकूण			३७३८२	६२०१	२६४९०

शासन निर्णय , महसूल व वन विभाग क्र. एससीवाय- २०११ / प्र.क्र.३२६ /भाग-१/म-७,
दिनांक : १८ जानेवारी, २०१२ चे सहपत्र

परिशिष्ट "ब"

ज्या अर्थी, शासन निर्णय क्रमांक.एससीवाय- २०११/ प्र.क्र.३२६/भाग-१/म-७, दिनांक १८ जानेवारी, २०१२ नुसार सन २०११-२०१२ च्या खरीप हंगामातील ज्या गावांची अंतिम पैसेवारी ५० पैसे या त्यापेक्षा कमी आलेली आहे ती गावे टंचाईग्रस्त म्हणून जाहीर करावयाची आहेत.

त्या अर्थी, त्या अनुषंगाने मी -----, जिल्हाधिकारी,
----- जिल्हा खाली नमूद केलेल्या तालुक्यामधील त्यांच्या नावांसमोर दर्शविलेल्या गावांत टंचाई परिस्थिती जाहीर करित आहे:-

अ.क्र.	तालुका	खरीप पिकांची अंतिम पैसेवारी ५० पैसे या त्यापेक्षा कमी आलेल्या गावांची नावे व संख्या

सही/-
जिल्हाधिकारी, जिल्हा.
